

tinja Marija Lavrenčičeva, ker je odšel nadučitelj Vladimir Požar v vojaško službo. Kandidatinja Karmen Hvala je imenovana za provizorično učiteljico v Telčah. Imenovane so za provizorične učiteljice suplentinje Margareta Lillegova za Tržič, Frančiška Sušnikova in Pavla Peterneljeva za Škofjo Loko, Angela Hafnerjeva za Tržič. Kandidatinja Lidija Pečenikova je imenovana za provizorično učiteljico v Harijah. Kandidatinja Albina Malavašičeva je nameščena za suplentinjo na Vrhniki, Frančiška Mrakova je nameščena za suplentinjo v Tržiču.

—r— **Vrlo se postavijo** maturanti ljubljanskega učiteljskega iz leta 1912. Od 27 jih je dosedaj — kolikor je poročevalcu znano — 22 v vojaški sukni. Od teh je 6 poročnikov, in sicer tov.: I. Mehlè, V. Rodè, I. Svetè, A. Stefanciosa, J. Špenko in R. Wagner. 7 je kadevov, ostali služijo kot enoletni prostovoljci, oziroma nadomestni rezervisti. Odlično so se držali že na ljubljanskem učiteljskem, kakor tudi pozneje kot učitelji. Tudi na bojišču so z gled svojim tovarišem-vojakom. Kličemo jim: Na skorajšnje snidenje!

—r— **Prošnja za slamnate kite za naše vojake na bojnem polju.** Za varstvo naših vojakov proti talnemu mrazu in talni mokroti potrebuje vojaška uprava večjo množino tropletih kit iz slame ali pa večjo množino dobre dolge slame za izdelovanje takih pletenic. Take kite, približno 3 cm debele in 5 cm široke, lahko ženske in večji otroci na deželi gotovo povsod pletejo. Vedno požrtvovalno prebivalstvo se tedaj srčno naproša, da daruje našim vojakom take slamnate kite ter jih odda pri županstvih (v Ljubljani pri mestnem magistratu), odkoder jih bo c. in kr. vojaško oskrbovališče spravilo na fronto. Na zahtevo bi vojaška uprava plačala 7 kron za 1 q izgotovljenih kit. Da pa bodo tudi kaznilnice in prisilne delavnice mogle take slamnate kite v kar največji množini izdelovati, se nadalje prosi za podaritev kar največ dobro uporabne dolge slame, ki se naj odda ali v jetniščnici c. kr. deželnega sodišča v Ljubljani ali v deželni prisilni delavnici v Ljubljani ali pri c. kr. okrajnem sodišču v Kranju. Ostala sodišča na Kranjskem ne razpolagajo z za izdelovanje slamnatih kit potrebnim številom kaznencev, zaradi česar naj se podarjena slama odda izključno le pri tih treh zgoraj imenovanih delavnih mestih. Županstva, prečastita duhovščina in učiteljstvo se naprošajo, da ta domoljubni početek kakor ponavadi krepko podpirajo. — C. kr. deželni predsednik: Schwarz s. r.

—r— **Živine na Kranjskem** imajo še 246.993 glav. Krme je še 1.538.204 meterskih centov. Potrebno bi pa bilo po poročilih 5.990.080 meterskih centov sena in 1.249.420 meterskih centov slame. Prašičev so našteji 171.940 glav. Te podatke so dognali meseca decembra 1915.

Štajerske vesti.

—š— **Draginjska doklada učiteljstvu na Štajerskem.** Štajerski deželni odbor je sklenil z začasno veljavnostjo do konca marca tudi letos izplačati štajerskemu ljudskošolskemu in meščanskošolskemu učiteljstvu draginjsko doklado v istem obsegu kakor lani. Te doklade ne dobe edino neoženjeni učitelji, ki so v vojaški službi. Doklada se bo prihodnje tedne nakazala.

—š— **Štajerski deželni šolski svet** je imenoval za definitivne učiteljice: Antonijo Šerbecovo v Sv. Martinu pri Vurbergu, Ano Gersetičovo v Laškem trgu za Zidani most, Henrieto Voršičevo v Trbovljah-Vodah, Ano Osterčovo pri Sv. Križu nad Ljutomerom. Prestavljena je definitivna učiteljica pri Svetinjah Karolina Grossmannova v Zetale.

—š— **Odlikovanje.** Dne 9. t. m. je bila v neki rezervni bolnici v Celovcu pripeta velika srebrna hrabrostna svetinja kadetu A. Z dolškcu, učitelju iz Gornjega grada na Štajerskem, za njegovo junaško in uspešno zadržanje pred sovražnikom. Pri tej priložnosti je imel nadstabni zdravnik dr. Müller nagovor, v katerem je slavil junaštvo naše armade in se spominjal junaških dejanj kadeta Zdolška na italijanskem bojišču. — Junaškemu tovarišu Zdolšku naše čestitke!

—š— **Učiteljstvo ljubljanskega političnega okraja** je namesto venca umrlih tovarišev Ivana Kryla, učitelja realke v Ljutomeru, in Milana Vreče, nadučitelja pri Negovi, odposlala Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani znesek 37 K, ki se na posamezne šole razdeli v sledečem razmerju: 1. Sv. Duh 9 K (Lah 3, Mikl 3, Schuller 1 K 50 vin, in Cihna 1 K 50 vin; 2. Sv. Jurij 15 K (Mavrič 3 K, Kocmut 3 K,

Bernard 3 K, Jastrotnik 3 K, Schmidlechner 2 K in Brossmann 1 K); 3. Stara cesta 3 K (Tomažič); 4. Vučja ves 2 K (Cvetko); 5. Negova 4 K (Korošec 2 K Fürst 2 K); 6. Mala Nedelja 3 K (Jandl) in 7. Ljutomer 1 K (Bankast).

—š— **V Ljutomeru** je v pokojena učiteljica gospa Nina Ivančič-Deuova po 40-letnem plodnosnem delovanju, vso dobo na eni in isti šoli, t. j. na naši Franc Jožefovi šoli. Povodom tega ji je izrekel deželni šolski svet pohvalno priznanje. Želimo, da uživa zasluženi pokoj v krepkem zdravju prav mnogo let!

—š— **Iz celjskega okraja** nam pišejo: Ker se šolski prostori uporabljajo v vojaške namene, imajo utesnjen pouk: na deški celjski okoliški petrazrednici s tremi paralelkami v dveh privatnih sobah; na štiritrazrednici v Teharju v eni edini učni sobi; na petrazrednici v Petrovčah v dveh učnih sobah. — Umrli je začetkom januarja tovariš Rudolf Delakorda. — Tovariš Rudo Zupanek pošilja pozdrave iz ruskega ujetništva; v ruskem ujetništvu je baje tudi tovariš Julij Sevnik. — Iz vojaške službe so bili odpuščeni tovariši: Hinko Karničnik, nadučitelj pri Novi cerkvi; Adolf Vizjak, učitelj v Ljubčani, in Bogomir Zdošek, učitelj v Grižah; imel bi nastopiti vojaško službo, a je bil oproščen; tovariš Franc Pristovšek, učitelj v Žalcu. — Tovarišica Ana Zupankova in tov. J. Jezovšek imata bolezenski dopust. — Nameščeni so bili v zadnjem času: kot pomožne, oziroma provizorične učiteljice tovarišice: Marija Virantova na Dobrni, Marija Vrečkova na deški in Ljudmila Povalejeva na dekliški šoli v St. Jurju, Roza Pakova pri Novi cerkvi, Marija Preskerjeva in gospa Josipina Ekslova v Vojniku, N. Rajhova v Dramljah, Marija Vebrova na Teharju in Armina Gradišnikova na celjski okoliški šoli, tovariš Iv. Dolinar pa pri Novi cerkvi.

—š— **Franc Luknar**, učitelj pri Sv. Jurju ob Ščavnici, je imenovan za poročnika v rezervi. Imenovan se še vedno leči v Eggenbergu pri Gradcu.

—š— **V stalni pokoj** je stopila učiteljica tovarišica Nina Ivančičeva v Ljutomeru.

—š— **Umrli je** v St. Jurju ob Južni železnici nadučitelj v pok. tovariš Anton Stres. — Blag mu spomin!

Goriške vesti.

—g— **Za primorske begunce** se je ustanovil v Gradcu pod predsedstvom ekselence baronice Thoemmel-Teuffenbachove odbor goriških gospá, ki ima plemenit namen, lajšati bedo primorskih beguncev. Odbor nabira denarne prispevke, dalje obleko, obutev in razne druge stvari, ker beguncem primanjkuje vsega. Predsednica je poskrbela s svojim dobrim zgledom tudi za mesečne prispevke, tako da ima odbor trdno podlago. Odbor ima svoje prostore v hiši Annenstrasse 34, prvo nadstropje. Odbor je ustanovil tudi posredovalnico za dekleta, ki jim preskrbuje zasluzek.

—g— **Iz Komna** poročajo: V tukajšnji bolnišnici so bili ranjeni vojaki na Sv. večer bogato obdarovani. V vsaki bolniški sobi je bilo postavljeno lepo okrašeno božično drevo. Največjo zaslugo, da so bili darovi nabrani in nakupljeni, sta si pridobili tovarišici E. Ingerlova in M. Kavčičeva. Čast in hvala jima!

—i— **Predavanja na korist beguncem z juga.** Dne 13. in 17. t. m. je imel privatni docent prof. dr. Traversa v dunajski »Uraniji« predavanje o našem Primorju s svetlopsi: »Priroda in umetnost na naši Rivieri« (Gradež do Trsta in Trst do Kotora). Čisti dobiček je ves namenjen izključno beguncem z juga.

—g— **Predavanje o Gorici.** Dne 31. januarja predava vseučiliški docent, profesor dr. Edvard Traversa v »Uraniji« na Dunaju, I. Aspernplatz, o Gorici in njenih važnejših zgodovinskih dogodkih in umetniških stvareh.

—g— **Goriško kmetijsko društvo**, ki je imelo svoj sedež v Gorici na Kornu v Attemsovi palači, se je preselilo v Ajdovščino, kjer sedaj uraduje.

—g— **Iz Steinklama** poročajo goriški begunci, da je tamkaj do 2000 šoloobveznih otrok, ki sedaj ne uživajo nobenega pouka. Vse hvale je vredno, da so začeli misliti na ustanovitev šole.

—g— **Vpokojeni učitelj Čopi** je umrl v Gorici. Treskale so granate, Čopi je šel čez Plačuto v svoje stanovanje, zračni pritisk izstrelkov ga je vrigel, in dobri Čopi je izdihnil. Miren, dober mož, prijeten v družbi. Rojen je bil v Bovcu. Služboval je največ v Brdih in v Krombergu pri Gorici. Vsakdo, kdor ga je poznal, ga je imel rad. Često so ga ustavljali v Gorici na

ulici njegovi bivši učenci in se z veseljem spominjali dni, ko jih je poučeval. Čopi se je udeležil okupacije Bosne; bil je predsednik svoj čas živačnega veteranskega društva v Brdih. Čopi je bil iz one dobe, ko so učitelja z izvestne strani grdo gledali, ko učitelju niso rekli »gospod«, ampak po nemško: »Sie Lehrer!« Pretrpel je v oni dobi mnogo, ostal je vnet borilec za šolo in premagal »Sie Lehrerja«. Količko je znal o tem povedati! — Pred leti je prebil v Ljubljani težko operacijo, na posledicah je trpel sicer, ali mogel je lepo mirno živeti. Voziti se, tega pa ni mogel prebiti, zato je ostal v Gorici in tam umrl ob ognju iz sovražnih topov tik za fronto. V dobrem spominu ga obdržijo vsi, ki so ga poznali. Naj mirno počiva v slovenski zemlji!

Tržaške vesti.

—t— **Fran Povše in slovenska šola Družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu.** »Edinost« piše: Ob njegovem svežem grobu se naglašajo vsestranske zasluge blagega Frana Povšeta. Ne prezirimo, kako se je trudil kot državni poslanec za naše slovensko šolstvo v Trstu! Zanje je — žal — brez uspeha posredoval pri naučnem ministrstvu leta 1894. Malo srečnejši je bil leta 1902., ko je bilo naučno ministrstvo voljno podpirati šolo Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu, ako bi se razširila v petrazrednico in bi postala nekaka pripravnica za srednje šole. Tako se je izjavil sekcijski načelnik v naučnem ministrstvu Povšet, prosečemu podpore C. M. tržaški šoli. Prvo podporo tržaškemu šolstvu Družbe sv. Cirila in Metoda je naklonilo ministrstvo na prošnjo državnega poslanca dr. Rybača šele leta 1908. Povše je posredoval drage volje še v par drugih slučajih. Njemu gre velika zasluga, da si je družba sv. Cirila in Metoda z njegovim posredovanjem kupila hišo v ulici via Giuliani št. 26 leta 1894. On je obravnaval zaradi nakupa hiše z ravnateljem »Phönixa«, dotedanjim lastnikom, in izposloval jako ugodne pogoje; v 13 letih je bila hiša plačana. Z njo si je pridobila Družba stavbišče neprecenljive vrednosti. Na njem se dviga sedaj moderno zgrajena palača z lepimi šolskimi prostori. Zahvalo za pridobitev tako ugodno ležečega prostora smo dolžni v precejšnji meri kupcu-posredovalcu Franu Povsetu.

—t— **Obrtnoumetna razstava v Trstu.** Dne 29. t. m. otvorijo v Trstu obrtnoumetno razstavo na iniciativno zavoda za pospeševanje male obrti. 20 odstotkov dobička dobi »Rdeči križ«.

—t— **Razpis štipendij iz štipendijske ustanove »Ivan Marija Vatovec« za slovenske dijake tržaške gimnazije.** Podpisani odbor podeljuje za šolsko leto 1915/16 iz gori imenovane ustanove in po določilih ustanovnega pisma dve štipendiji v znesku po 200 K. Pravico do štipendija imajo pridni, nadarjeni in potrebni ubožni dijaki tržaške državne gimnazije, ki so slovenske narodnosti ter obiskujejo obilgatni slovenski tečaj na tem zavodu. Ako so sicer dani vsi pogoji, imajo prednost dijaki, rojeni pri Sv. Ivanu pri Trstu, in ako bi takih ne bilo, tedaj dijaki, rojeni v Tržaški okolici. Prošnje za podelitev morajo biti pismene in opremljene s spodaj označenimi listinami ter poslane po pošti podpisanemu odboru v roke društvenega tajnika Miroslava Pretnerja, vodje c. kr. pripravnic srednjih šol v Trstu, ulica Fontana št. 10/II. nadstropje. Prošnjam je priložiti: rojstni in krstni list, šolska izpričevala vsaj poslednjih tečajev, potrdilo ravnateljstva tržaške državne gimnazije, da je prosilec vpisan kot redni dijak tega zavoda in da obiskuje obilgatni slovenski tečaj, in končno ubožni list. Prošnje je vložiti najdalje do 15. februarja 1916. l. Na kasneje dosepe prošnje se odbor ne sme ozirati. — Odbor Dijaškega podpornega društva v Trstu.

—t— **Z Vrdelce** nam pišejo: Dne 19. decembra je imel naš otroški vrtec svojo »Božičnico«. Dvorana je bila do zadnjega kotička prenapolnjena. Vse točke so bile sprejete z veliko pohvalo. Otroci so neustrašno izvajali svoje vloge. Ob zaključku pa so bili ti mali junaki obdarjeni z igračkami, slaščicami in jabolkami. Prejšnjega dne pa je dobilo 44 otrok vsak svojo oblečko, a desetorica predpasnike. Obdarjenih je bilo torej 54 otrok. Ostali nepotrebni pa so bili obdarjeni s sadjem in še nam je ostalo 100 K čistega. Ta znesek je dobila naša dobra CMD v Ljubljani. Vse te stroške smo pokrili z »Miklavžem« in »Božičnico«. Sivalo se je na Vrdelci. Zato se vodstvo otroškega vrtca presrečno zahvaljuje vsem blagim gospem in gospicam z Vrdelce, ki so s svojo požrtvovalnostjo pripomogle našim malčkom do tople obleke. Posebno pa se zahvaljuje vodstvo

gospodu Zafretu za znižane cene pri nakupu blaga in za podarjenih 5 m blaga. Po »Božičnici« se je razvila lepa domača zabava ob »strukljevem sennju«. Bilo je domače, presrečno, veselo. Zato se vodstvo še enkrat zahvaljuje vsem, ki so kakorsibodi pripomogli k tej lepi prireditvi.

—t— **V Barkovljah** so nedavno na iniciativno in pod vodstvom tovariša Ivana Kraševca pripravili dve majhni veselici, eno otroško in dekliško, drugo mladinsko. Pri prvi je bila namenjena polovica čistega dohodka za šolsko deco in polovica za naše hrabre branilce, pri drugi veselici je pa bil določen ves dohodek za naše hrabre vojake. Iz dohodkov od prve 102 K in od druge 163 K se je nakupilo raznega blaga, da se izgotovi perilo (gorke srajce, gorke nožne krpe in nekoliko prevlak za blazine), ki ga vedno potrebujejo posebno sedaj v teh deževnih in mrzlih časih in ki se naj bi poslalo direktno na fronto. Naše vrle Barkovljanke so sešile vse perilo brezplačno. Bodi jim tem potom izrečena iskrena zahvala, kakor tudi tovarišu voditelju Kraševcu, ki je vodil obe veselici, ter vsem drugim sodelovalcem in sodelovalkam, ki so prispevali k dotični vsoti ter omogočili, da se je kupilo potrebno blago in tobak za cigarete. V svesti naj si bodo, da so storili res blago, človekoljubno in rodoljubno delo. Del izgotovljenega perila in prispevkov, nabranih v Narodnem domu, smo poslali na Dobrdoško fronto, ostalo pa k soškemu predmostju, da pokažemo junaškim branilcem naše uboge Gorice, da še jih tržaške Slovenke in Slovenci hvaležno spominjamo z iskreno željo, da bi se po končani zmagi zdravi in nepoškodovani vrnil v naročje svojih dragih!

—t— **Prepoved »hitrega koraka« (passo ginnastico) v šolskih telovadnicah.** V tukajšnjih občinskih šolah se je mladina v zadnjih letih pri telovadnem pouku pogosto vežbala v hitrem koraku (passo ginnastico), ki se ne sklada s kretnjami, ki so predpisane za vojaštvo, in ki ga tudi ne goje športna društva. Gospod namestnik je v vseh šolah upravnega področja pod kaznijo najstrožje prepovedal nadaljnjo vežbanje omenjenega hitrega koraka, ki ga tudi v estetičnem oziru ni mogoče odobravati, ter je odredil, da je korakanje in tekanje vežbati izključno samo po pravilih vadbenega pravilnika c. in kr. armade. — Takozvani passo ginnastico je korak — italijanskih bersaljerov.

Istrske vesti.

—i— **Istrski begunci** so odšli iz Gmunda, 2000 po številu, v drugi tabor v Steinklamm, tam je že bilo doslej Istrijanov tisoč in pol skupno s Slovenci. Nad dvatisoč jih je odšlo v vasi okolo Oberhollabruna na Nižjem Avstrijskem, dvatisoč jih je odšlo na Češko po raznih okrajih. Na Nižjem Avstrijskem so sedaj istrski begunci v 15 okrajih, na Češkem v dvanajstih. Ni dvoma, da je ubogim beguncem mnogo bolje po vaseh, zlasti med Čehi, o katerih trdijo vsi begunci, da so dobrega srca in radi pomagajo nesrečnikom z juga. — Značilno je to, da glede istrskih beguncev vprašujeta enako »Hrvatski List« in »Polaer Tagblatt«: Kaj je storil naš deželni glavar in naš deželni odbor v interesu istrskih evakuirancev?

—i— **Ljudska šola v Golcu (Istra)** je poslala nabiralnici daril v Ljubljano 27 cigaret, 23 smodk, 9 zavojev cigaretnega tobaka in 8 zavojev cigaretnega papirja.

Splošni vestnik.

Razširjenje vojnosluzbene dolžnosti. Dne 21. t. m. je izšla v obeh državah monarhijske naredba, ki razširja vojno službeno dolžnost do starosti 55 let. Doslej je ta dolžnost veljala samo do 50. leta starosti. Naredba pravi, da je bilo to potrebno, ker se je vedno več ljudi iz črnovojniških kategorij poklicalo na službo z orožjem in je te treba nadomestiti. Čez 50 let stare osebe se bodo uporabljale v notranjosti monarhijske le zadaj za armado, ki je na bojišču, v pokrajinah, kjer ni politiška uprava izročena kakemu zapovedniku, torej le izven ožjega in širšega bojnega območja, bodo služile samo šest tednov in se bodo smele vnovič vpoklicati le po en ali dva meseca trajajočem prekinjenju službovanja. Veljavna je ta naredba samo za čas sedanje vojne. — Tej naredbi dostavlja dunajska »Zeit«, da dotičniki ne bodo klicani na pregledovanje, marveč jih bodo kratkim potem pozvali na službovanje. Tudi nobenih posebnih znakov ne bodo imeli.

Nad polovico Ciril - Metodovih družnic spi. Leto 1914. je bilo v drugi polovici že vojno leto, vendar so zbrale Ci-